

SOTKA-ohjelman ajankohtaisia asioita

***Sorsalintujen tilan kohentaminen-ohjelma 2020-2030
osana HELMI-elinympäristöohjelmaa***

Lintuvesipäivät 1.9.2026, kokouskeskus Paasitorni, Helsinki
Projektikoordinaattori Belinda Mäki
Maa- ja metsätalousministeriö, Luonnonvaraosasto, Erätalousyksikkö

SOTKA-ohjelma

- **SOTKA** – *sorsalintujen tilan kohentaminen* –ohjelma alkanut pilottihankkeena vuonna 2019 ja jatkuu osana HELMI-elinympäristöohjelmaa
- Tavoitteena **parantaa riistalintujen elinympäristöjä**, vahvistaa poikastuottoa ja tukea Suomen luonnon monimuotoisuutta.
- Ohjelmassa tehdään **kosteikoita**, rakennetaan **levähdysalueverkostoa**, sekä **pyydetään vieraspetoja** minkkiä ja supikoiraa. Lisäksi tutkimus ja vaikutusten seuranta olennainen osa ohjelmaa.

SOTKA-ohjelman rakenne ja toimijat

Päivitetty 1.9.2026

HELMİ

Elin-
ympäristö
ohjelma
(YM & MMM)
2021-2030

Osahankkeet

Sotka
Kosteikot
Suomen
riistakeskus
2020 ->

Sotka
Levähdysalueet
Metsästäjäliitto
BirdLife Suomi
2020 ->

Helmi
Vieraspedot
Suomen
riistakeskus
2021 ->

Helmi
Vieraspedot
Metsähallitus
Eräpalvelut
2021 ->

Vaikuttavuuden seuranta

Kosteikkojen
vaikuttavuuden seuranta
Luonnonvarakeskus
Helsingin yliopisto
2020-2024

Vieraspetopoiston
vaikuttavuudenseuranta
Turun yliopisto
2020 ->

Muuta?

MMM riistamomentin rahoitus

Yksityiset
rahoitusmallit
Suomen
Riistanhoito-Säätiö
2020-2024

Haapana
Turun Yliopisto
2021-2024

VernalPools
Helsingin Yliopisto
2023-2025

Sotka
Saariston
vieraspedot
Saaristoluonnon
hoito- ja
suojeluyhdistys
2022 ->

Sotka
Mökkipedot
Suomen
Metsästäjäliitto
2021-2025

Biodiversea LIFE-IP
Saariston vieraspetopyynti
Metsähallitus Luontopalvelut
2026
(osarahoitus)

Muu rahoitus

Riekko
Suot ja valuma-alueet
Metsähallitus
Eräpalvelut
2020-2022

Haahka
Luonnon- ja
Riistanhoitosäätiö
2022-2023

Lintuvesien ja -kosteikkojen kunnostus ja hoito

Uhanalaisia ja taantuneita vesi- ja rantalintukantoja vahvistetaan lintuvesiä ja -kosteikkoja kunnostamalla, turvaamalla lintujen pesimärauha sekä tarjoamalla muuttolinnuille ruokailu- ja levähtämismahdollisuuksia.

TAVOITTEET

SOTKA-ohjelman tavoitteet HELMI-ohjelman periaatepäätöksessä

Kunnostetaan SPA-alueita (EU:n lintudirektiivin mukaisia erityisiä suojelualueita) ja muita suojelualueverkoston arvokkaita lintuvesikohteita

200 kpl

Perustetaan ja kunnostetaan suojelualueverkoston ulkopuolisia lintukosteikkoja

500 kpl

4/2026 **83 kpl**

Huolehditaan kunnostettujen kohteiden hoidosta kunnostuksen jälkeen ja uusitaan tarvittavilta osin kunnostustoimenpiteet Helmi-kauden aikana.

100 kpl

Käynnistetään vieraspetojen tehopyynti osalla kunnostetuista SPA-kohteista

70 kpl 4/2026 **70 kpl**

Täydennetään linnuston rauhoitus- ja levähdysalueiden verkostoa vapaaehtoisin toimintamallein

150 kpl 8/2026 **64 kpl**

+ tutkimus & seuranta

Käynnissä olevat SOTKA-hankkeet 2026

- 1. SOTKA-kosteikot**
Suomen riistakeskus
- 2. SOTKA-levähdysalueet**
Suomen Metsästäjäliitto & BirdLife Suomi
- 3. HELMI-vieraspetohanke**
Metsähallitus Eräpalvelut & Suomen riistakeskus
- 4. Vieraspetotutkimus**
Turun yliopisto
- 5. Saariston vieraspedot**
Saaristoluonnon hoito- ja suojeluyhdistys
- 6. Saariston vieraspetopyynnit**
*Biodiversea LIFE-IP Metsähallitus
Luontopalvelut**

* SOTKA-osarahoitteinen hanke

1. SOTKA-kosteikot

Suomen riistakeskus

SUOMEN RIISTAKESKUKSEN
SOTKA-KOSTEIKOT

TUTUSTU

SUUNNITTELE

TOTEUTA

HUOLEHDI

NAUTI

SOTKA-KOSTEIKOT

SOTKA-kosteikot

Tausta

Tavoitteet

Toteutus

Periaatteet

Kohdehaku ja valintakriteerit

Kosteikkokummit ja sponsorointi

2. SOTKA-levähdysalueet

Suomen Metsästäjäliitto & BirdLife Suomi

[ETUSIVU](#) [VESILINNUT](#) [HANKE JA TOIMINTA](#) [LEVÄHDYSALUEET](#) [PERUSTA OMA](#) [OTA YHTEYTTÄ](#)

PERUSTA OMA LEVÄHDYSALUE

PYYDÄ LISÄTIETOJA

VESILINTUJEN LEVÄHDYSALUEET

Uusi riistanhoitokäytäntö vesilintukantojen vahvistamiseksi

3. HELMI-vieraspetohanke

Metsähallitus Eräpalvelut & Suomen riistakeskus

METSÄHALLITUKSEN LUONNONSUOJELUJULKAISUJA. SARJA A 259

Helmi-vieraspetohanke – Petopyynnillä pesimärauhaa

Mikko Toivola

<https://julkaisut.metsa.fi/wp-content/uploads/sites/2/2025/09/a259.pdf>

VIERASPEDOISTA ▾ MINKIN PYYNTITAVAT ▾ SUPIKOIRAN PYYNTITAVAT ▾ YHTEISTYÖTÄ ▾ Q HAKU

YHTEISTYÖTÄ

HELMI-VIERASPETOHANKE

SOTKA-VIERASPETOHANKE

POHJOISMAINEN
SUIPIKOIRAHANKE

MÖKKILÄISET
VIERASPETOPYNTIIN

🏠 > YHTEISTYÖTÄ > HELMI-VIERASPETOHANKE

Helmi-vieraspetohanke

Haitalliset vieraslajit minkki ja supikoira ovat vakava uhka Suomen vesilintukannoille. Vesilintujen suojelemiseksi Suomen riistakeskus ja Metsähallitus toteuttavat vieraspetojen poistoa 72 Suomen tärkeimmällä lintuvesikohteella.

4. Vieraspetotutkimus

Poistaa vai huijata? -hanke

Turun yliopisto

Maa- ja metsätalousministeriö / fi / Vastuualueet / Riista / SOTKA-hanke / Tutkimus ja seuranta / Vieraspetopyynnin tutkimus

SOTKA-hanke

Hankkeen taustaa

Osahankkeet

Tutkimus ja seuranta

[Vieraspetopyynnin tutkimus](#)

Kosteikkotutkimus

Muut hankkeet

Päättäneet hankkeet

Poistaa vai huijata-hanke: Tutkimusta vieraspedoista kosteikoilla

Hankkeen tiivistelmä

Turun yliopiston Sotka-hanke tutkii supikoiran poiston tehokkuutta, metsästykselle vaihtoehtoisia menetelmiä ja lajin ekologiaa Suomessa, missä supikoira on vakiintunut vieraslaji ja vesilintujen pesärosvo.

INFO: Poistaa vai huijata - miten vähennetään vieraspetojen vaikutusta kosteikoilla

5. Saariston vieraspedot

VSP-1 =Vaikuttavuutta saariston vieraspetopyynteihin 1 -hanke

Saaristoluonnon hoito- ja suojeluyhdistys

2026

Kohti vastuullista vieraspetopyyntiä

SLHSY

6. Saariston vieraspetopyynnit

Biodiversea LIFE-IP *Metsähallitus Luontopalvelut*

Hae sivustolta

Yhteystiedot

Uutishuone

Yrityksille

[På svenska](#) [In English](#)

Biodiversea LIFE-IP – meriluonnon puolesta

BIODIVERSEA-HANKE

Meriluonnon puolesta -blogi

Itämeren onnellistajat – tekoja
meriluonnon puolesta

Vedenalaisen varjelijat -podcast

Meriverkko

Politiikkasuositus

Hankeaineistot

Hankekumppanit

Saariston pienpetopyynnit 2025

Metsähallitus, Luontopalvelut

https://julkaisut.metsa.fi/wp-content/uploads/sites/2/2026/02/pienpetopyynnit_2025.pdf

Porin Räyhät. Kuva: Heidi Arponen / Metsähallitus.

SOTKA-ohjelma & ennallistamissuunnitelma

Ajankohtaista Suomen ennallistamissuunnitelmasta

- Suomen ennallistamissuunnitelman luonnoksen lausuntoaika päättyi 27.8.2026
 - Yhteensä 178 lausuntoa
- Lisävalmistelu ja tarkennukset:
 - EU:n komissiolle esitettäväksi ja arviointiin syksyllä 2026
 - Lopullinen suunnitelma valmiina syksyllä 2027
- Nykyinen ja seuraava hallitus päättävät ennallistamissuunnitelman toimista v. 2030 asti omien reunaehtojensa mukaisesti vuosittaisissa talousarvioprosesseissa
- Vuosien 2040 ja 2050 ennallistamissuunnitelman toimeenpanosta ja resursseista päättää aikanaan kulloinenkin hallitus ja eduskunta
- Yhteistyö, vapaaehtoisuus, toimien jatkuvuus ja vaikuttavuus keskiössä
- **Helmi- , SOTKA- ja METSO-ohjelmat keskeisiä ennallistamisen toimeenpanossa**

Lajit ja niiden elinympäristöt

- Ennallistamisasetus edellyttää luontotyyppien tilan parantamisen lisäksi myös **lajien elinympäristöjen laadun ja määrän turvaamista**.
- **Yhtenä toimenpiteenä Helmi-elinympäristöohjelman laajentaminen, tehostaminen ja jatkaminen vuoteen 2050 asti.**
 - SOTKA-ohjelma osa Helmin lintuvesi- ja kosteikkokokonaisuutta
 - Vapaaehtoiset toimet riistalintujen elinympäristöjen parantamiseksi ja monimuotoisuuden lisäämiseksi
- **Yhteisvaikutukset** eri ennallistamistoimien välillä
 - Toimet koskettavat useita eri elinympäristöjä ja lajeja
 - Konkreettisten ennallistamistoimien lisäksi tukitoimina myös esim. informaatio-ohjaus, lainsäädännön kehittäminen, suorat tuet/verotus...
- **Yhteistyö** alan toimijoiden ja maanomistajien kanssa avainasemassa
- Jatkossa: ennallistamissuunnitelman toimeenpanon suunnittelu, resursointi yms.

SOTKA-kosteikot

Suomen riistakeskus

www.kosteikko.fi

- Tavoitteena pysäyttää vesilintukantojen taantumaa perustamalla ja kunnostamalla kosteikoita poikue-elinympäristöiksi
- Lähtökohtana maanomistajien ja paikallistahojen yhteistyö ja into kosteikkotyöhön

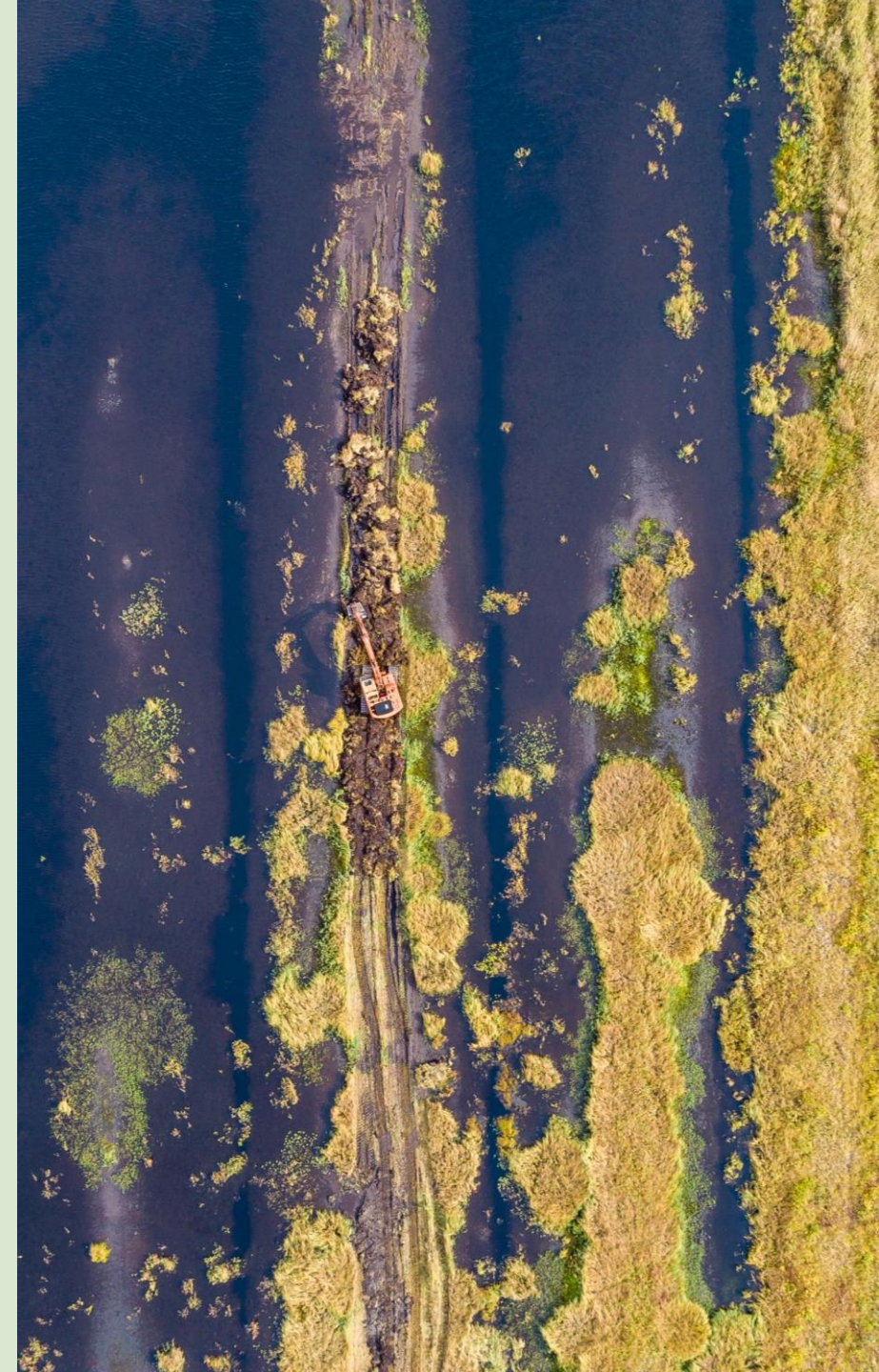
- **Ennallistamissuunnitelman tavoite:**

Lintukosteikkojen perustaminen, kunnostus ja hoito SPA-alueiden ulkopuolisilla alueilla

→Tavoite 500 kpl vuoteen 2030 mennessä *

* ml. muut toimijat, mm. Suomen metsäkeskus

SOTKA-levähdysalueet

Suomen Metsästäjäliitto & BirdLife Suomi

www.vesilinnut.fi

- Linnuston syysmuuton aikaisen rauhoitus- ja levähdysalueverkoston täydentäminen vapaaehtoisin toimintamallein
- Viestintä, koulutus ja maanomistajayhteistyö keskiössä
- **Ennallistamissuunnitelman tavoite:**

Levähdysalueverkoston laajentaminen

→ Tavoite 150 kpl vuoteen 2030 mennessä

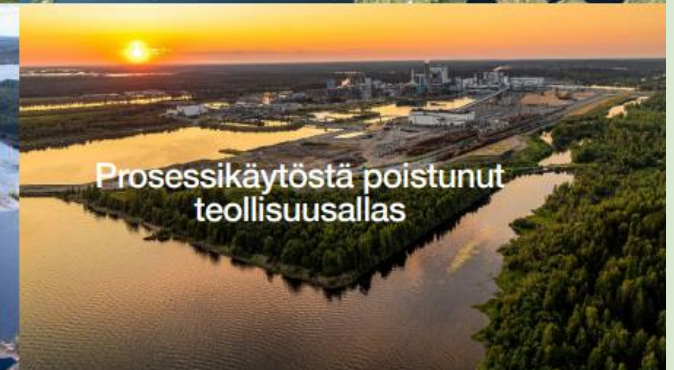
Luonnollinen ravintokohde

Ennallistettu kosteikko

Ennallistettu turvetuotantoalue

Prosessikäytöstä poistunut teollisuusallas

Vieraspetopyynti

- Vieraspetojen minkin ja supikoiran tehopyynti sisämaassa ja saaristossa vesilinnuston suojelemiseksi, sekä pyynnin kehittäminen.

- **Ennallistamissuunnitelman tavoitteet:**

- **Tehopyynnin laajentaminen saaristoon ja Pohjois-Suomeen**
- **Helmi-vieraspetopyynnin kolminkertaistaminen (nykyisestä 70 kohteesta 210:een kohteeseen)**
- **Arkiluonnon vieraspetokonseptin jalkauttaminen riistahallinnon/riistanhoitoyhdistysten kautta**

SOTKA-ohjelman rahoitus

- Sotka-budjetti nykyhetkellä 1 M € / vuosi
- 2028→ uusi hallitus ja uusi budjetti (?)
- Tärkeä tekijä ennallistamissuunnitelman toimeenpanossa

Viestintä

Lintuvesi- ja kosteikkokentällä tapahtunut paljon vuoden 2026 aikana:

- Sotka-päivä maaliskuussa Helsingissä
- Kosteikkokarnevaalit keväällä
- Helmi-ohjelman 5v.-webinaari toukokuussa
- Erävedet-seminaari elokuussa Tampereella
- Lintuvesi- ja kosteikkopäivät syyskuussa jne.

TULOSSA:

- Ennallistamisen ja luonnonhoidon neuvottelupäivät 3.11.2026 (webinaari)
- Maatalouden ympäristötiedon vaihtopäivät Hämeenlinnassa 18-19.11.2026 (mm. kosteikkotyöpaja tulossa)

- Helmi-vuosiraportti 2025 julkaistu
- ”MMM & YM yhteisviestintä Helmi-ohjelmasta, jatkossa tulossa Helmi-Metso-yhteisviestintä
- Sotka-hankkeiden omaviestintä tärkeässä roolissa

<https://helda.helsinki.fi/items/77794307-5b8a-450e-abd6-9ec552b7b0fa>

SOTKA-ohjelma

Hankkeen taustaa

Osahankkeet

Tutkimus ja seuranta

Muut hankkeet

Päättyneet hankkeet

Taantuvien riistalintujen kannat nousuun SOTKA-ohjelmalla

mmm.fi/sotka

Kiitos!

Lisätietoja SOTKA-ohjelmasta:
Projektikoordinaattori Belinda Mäki
belinda.maki@gov.fi, puh. 0295 162 103